

Nieuwsbrief # 10-2024

- [Inleiding](#)
- [Contributie 2025](#)
- [Basiscursus wilde flora 2025](#)
- [Activiteiten](#)
- [Terugblik paddenstoelenexcursie in de Manteling van Walcheren](#)
- [De laatste Vrij Wandelen van 2024](#)
- [De hazelaarrondknopmijt](#)
- [Podcasts](#)

Inleiding

Dit is alweer de laatste nieuwsbrief van 2024. De afdeling kan terugblikken op een mooi verenigingsjaar met een grote diversiteit aan maandelijkse bijeenkomsten en excursies. Het begon met een zeer geslaagde Nieuwjaarsbijeenkomst, gevolgd door een avond over winterbeelden van bomen en bij de ALV een lezing over 1000 soorten in een stadstuin. Vanaf april gingen we naar buiten en zijn er excursies geweest in verschillende gebieden met aandacht voor vogels, orchideeën, libellen, nachtvlinders, insecten algemeen, damherten en paddenstoelen. Ook zijn de 3 KNNV-bankjes bezocht en uitgetprobeerd. Het jaar eindigt weer binnen met 2 ochtenden microscopie.

De maand november eindigde met lagere temperaturen en wat winterse buien hoewel dat in Zeeland wel meeviel. Maar op zonnige momenten waren er nog steeds een aantal insecten te zien op de klimop waar steeds een aantal bloemetjes bloeiden. Wat een fantastische plant! Ik maakte er een sport van om te kijken tot hoelang in het seizoen bepaalde insecten voorkomen. Op 28 november foerageerden er nog diverse (zweef)vliegen, een gewone wesp en een Aziatische hooernaar op de klimop. Alles wordt uiteraard op Waarneming doorgegeven. Het leuke is dat je soms een aanvulling krijgt dat bijvoorbeeld een gefotografeerde **roodwangbromvlieg** een man is en ook de **gewone wesp** bleek een man te zijn. Het leek mij al een lange wesp maar dat klopt want de mannen hebben een achterlijfsegment meer dan de vrouwen. Ook zijn de antennes langer. Ik had geen idee dat er nu nog darren aanwezig zijn. Zo leer je weer wat.

1. Roodwangbromvlieg 2. Gewone wesp, man 3. onvoorspelbare bijvlieg, vrouw 4. snorzweefvlieg, man

Nu de bloei van de klimop ten einde komt, kunnen de laatste insecten nog naar de nu bloeiende Mahonia japonica. Deze bloeit nu weken eerder dan zo'n 30 jaar geleden.

Inmiddels heb ik op 29 november het eerste mannetje **kleine wintervlinder** weer gesignaleerd op de ruit naast de voordeur. Deze hoeven niet te eten, zij zijn er alleen maar voor de voortplanting. Sindsdien speur ik met de zaklamp bepaalde bomen (vooral eik en linde) in Toorenvlied af. En ja hoor, ze zijn er weer. In nieuwsbrief 2023-6 staat een artikelje over de kleine wintervlinder. Zo ga je van de laatste najaarssoorten naadloos over naar de wintersoorten.

Eind van het jaar is er weer de FLORON Eindejaars Plantenjacht.

Blijf je liever binnen of ben je misschien wel min of meer verplicht binnen te blijven dan kun je natuurlijk altijd een mooi natuurboek lezen. Op 1 december is weer het beste natuurboek van 2024 gekozen, '**Aard van het beestje**' van Caspar Janssen en Margot Holtman. In honderd mini-reportages reis je mee door de natuur aan de hand van diersoorten. Voor meer informatie zie de website van [Nature today](#).

Je kunt natuurlijk ook een natuurfilm kijken of een natuurpodcast luisteren. Van deze laatste worden aan het eind van deze nieuwsbrief een aantal tips gegeven. Ikzelf had een passe-partout genomen op het online programma van WFFR, Wildlife Film Festival Rotterdam. Voor 25 Euro heb ik een maand naar bijna het gehele programma kunnen kijken op de eigen tv.

Een zeer gevarieerd aanbod van prachtige films heb ik gezien tijdens regenachtige dagen. Een aanrader! Hopelijk is het volgend jaar weer.

Ook via FLORON zijn er in de winter weer online activiteiten. Zie agenda hieronder. In 2025 wordt er ook weer een **Basiscursus** Flora gegeven. Voor de KNNV-afdelingen is er een speciaal aanbod. Daarover hieronder een apart berichtje.

Zo blijft er altijd iets te genieten in en met de natuur.

Yvonne van Scheppingen

Contributie 2025

Het is weer tijd voor de contributie van 2025.

Deze is voor leden vastgesteld op € **38,50**. 1€ meer dan in 2024 vanwege een hogere afdracht aan de landelijke KNNV. Voor huisgenootleden en donateurs blijft de contributie € **17,50**.

Bankrekening NL81 TRIO 0379 3040 82 ten name van Kon.NL.Natuur.Walcher.

Basiscursus wilde flora 2025

Tekst: Jos de Jong

Van de stichting FLORON heeft de Plantenwerkgroep (PWG) een aanbod gekregen om mee te doen aan de basiscursus wilde flora 2025. Als de werkgroep hieraan de nodige support verleent in de vorm van determinatie-bijeenkomsten en excursies dan is het voor leden en niet-leden mogelijk om via onze werkgroep voor een zeer gereduceerd bedrag deel te nemen aan deze online cursus. In plaats van 135 euro wordt het cursusbedrag 50 euro. Wilde je altijd al meer weten van wilde planten en deze kunnen determineren, dan is dit een mooi aanbod. En dankzij hulp van de PWG sta je er niet alleen voor.

In een volgende nieuwsbrief wordt hier meer informatie over gegeven. De cursus start half maart 2025. Of kijk op [de website van Floron](#).

Activiteiten

Excursies, lezingen en werkgroepen van de afdeling Walcheren

Tijdstip en verzamellocaties, indien nu nog niet bekend, komen in de volgende nieuwsbrieven of zijn te vinden op de [website](#).

Graag aanmelden

Waar altijd aanmelden voor de activiteiten via: knv.walcheren@gmail.com

Werken met de microscoop

Zaterdag 14 december van 10:00-12:00 uur.

Locatie: De Klimop, Kerkstraat 2, Koudekerke.

Tweede dag van de introductie microscopie.

Cynthia de Kruijff en Gerrit Geerse hebben ons geleerd hoe we met een microscoop om moeten gaan en hoe je een goed preparaat maakt. Deze keer gaan we verder met het zelf te maken van preparaten van diverse organismen, zowel plantaardig als dierlijk. We gaan proberen om levende diertjes uit bodemmateriaal te bekijken.

Nieuwjaarsbijeenkomst

Zaterdag 11 januari 2025 van 10:00 – 12:30u.

Kom elkaar nieuwjaar wensen op deze gezellige ochtend tijdens de koffie/thee met lekkers en daarna een leuke natuurquiz, een wandeling, ook voor mensen die minder goed ter been zijn, en bij terugkomst natuurlijk soep.

Locatie: De Klimop, Kerkstraat 2, Koudekerke.

Lezing over broedende strand- en bontbekplevieren, door Floor Arts (Deltamilieu Projecten)

Dinsdag 11 februari 2025 van 19:30 - 21.30u.

Ondanks de drukte met badgasten, wandelaars en fietsers broeden er op verschillende plaatsen strand- en bontbekplevieren op onze stranden en op de dijken langs de Ooster- en Westerschelde. Vrijwilligers hebben het op zich genomen om die broedende vogels te beschermen, onder andere in het kader van het Groene Strandproject op het strand van Oranjezon. Of die bescherming ook werkt, wordt onderzocht door kennisinstituut Deltamilieu Projecten. Floor Arts komt ons tijdens deze lezing over dit onderzoek vertellen.

Locatie: Klimop, Kerkstraat 2, Koudekerke.

WERKGROEPEN

Maandagmiddag wandeling KNNV Walcheren van 14 – 16 uur.

Contactpersoon: Hilary Jellema-Brazier: 0118-750566

In januari 2025 is er **geen Vrij wandelen**.

Maandag 3 februari start het nieuwe programma. In de volgende nieuwsbrief en op de website meer over de locatie.

Strandwerkgroep (steeds Neeltje Jans, eind van de Faelweg op het Noordzeestrand)

Contact: Elly Jacobusse: 06-29835816, ellyjacobusse@mail.com of Marijke

Wesseling: 06- 49816260, m.g.wesseling@zeelandnet.nl

Donderdag 19 december: Verzamelen om 9.50 uur.

Donderdag 16 januari: Verzamelen om 9.00 uur.

Plantenwerkgroep (PWG)

Het excursiesseizoen 2024 zit er weer op.

Eventuele extra excursies, bijvoorbeeld i.v.m. eindejaarsplantenjacht, zullen via de werkgroepsapp bekend gemaakt worden. En natuurlijk op onze website.

Overige excursies

KNNV Bevelanden, iedere 1^e zaterdag van de maand excursie op verschillende locaties.

Info via mail van [Joh.eckhardt](mailto:Joh.eckhardt@knv.walcheren.nl) of op dag van excursie 06-23643846 (opgave is niet nodig).

Tijd: 10:00-12:00 uur.

Zaterdag 4 januari 2025 is de nieuwjaarsexcursie naar Oranjezon. Verzamelen om **13.30 uur** op de parkeerplaats. Na afloop wordt er gezamenlijk iets gedronken op het nieuwe jaar in Uitspanning Oranjezon.

IVN

Zie de [website van IVN](#)

Gratis voor leden KNNV Walcheren. Aanmelden verplicht.

Landgoed Ter Hooge

Zaterdag 4 januari 2025 om 14:00 uur. Thema: Verrassende winterwandeling.

Vertrek vanaf **P** aan de Breeweg t.o. boerderij Pitteperk.

FLORON

Dit jaar wordt voor de 11e maal de **Eindejaars Plantenjacht** georganiseerd. Ga tussen 25 december en 3 januari op zoek naar bloeiende planten en geef ze door. Het gaat om soorten die bij het uitblijven van nachtvorst de bloei nog wat weten te rekken of om soorten die het hele jaar door bloeiend te vinden zijn. En als het weer meezit, zijn er ook al voorjaarsbloeiers te vinden. Voor meer informatie [zie de website](#).

Leden van de **plantenwerkgroep (PWG)** doen ook ieder jaar mee in de kerstvakantie. Wil je ook meegaan met de PWG? Check tegen die tijd de [agenda van onze KNNV Walcheren](#).

Ook wordt weer het jaarlijkse online **Winterprogramma Skip je Winterdip** georganiseerd.

Om de lange winteravonden door te komen, worden er in de winter maanden leuke, gratis digitale lezingen of quizzen gehouden. De activiteiten starten [telkens om 19:30 uur](#) en duren ongeveer een uur.

De eerste quiz is op **woensdag 22 januari 2025**.

Meer informatie en aanmelden is te vinden bij het **FLORON-winterprogramma**.

Terugblik paddenstoelenexcursie in de Manteling van Walcheren

Tekst en foto's: Anton van Haperen

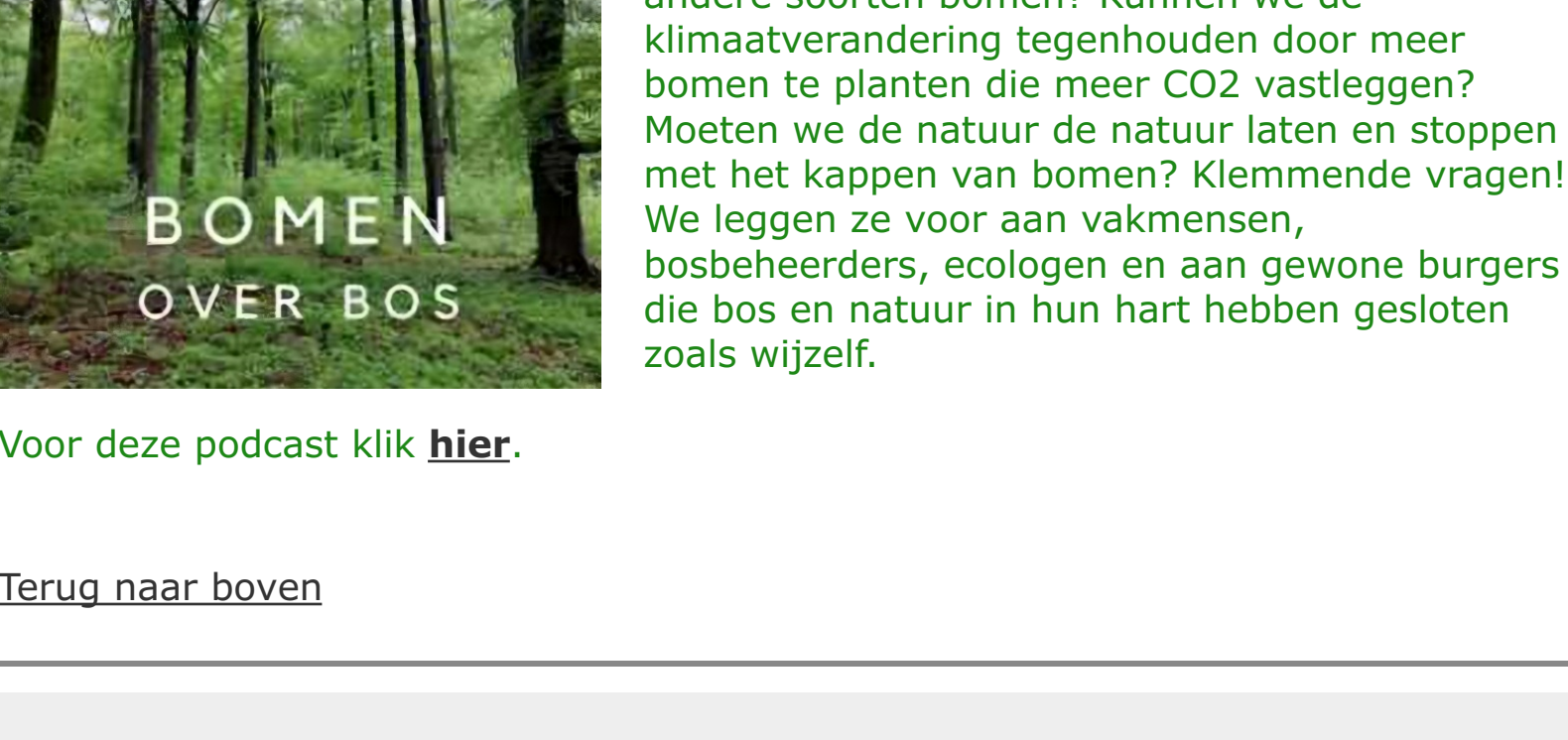
Op zaterdagmiddag 2 november meldden zich 16 mensen op de parkeerplaats van Randuin (Oostkapelle) voor de paddenstoelenexcursie in de Manteling. Henk Remijn was, zoals meestal als het om paddenstoelen gaat, onze gids. De excursie startte op de parkeerplaats zelf.

Foto 1: zөөmkleurig hazenoor, foto 2: zwarte kluiſzwam

Daar valt op paddenstoelengebied veel te beleven omdat deze parkeerplaats maar gedeeltelijk is bestraat. Het onbestraate gedeelte heeft een zandige bodem, waarin op regelmatige afstand eikenbomen zijn geplant. Omdat de afgevallene bladeren hier voor een groot deel wegwaaien, heeft zich hier een ideale bodem ontwikkeld voor een groot aantal mycorrhiza-soorten. Dat zijn paddenstoelen die in symbiose leven met de eiken, waarbij de schimmeldraden van de paddenstoelen samen met de wortelharen van de bomen één samenhangend netwerk vormen. De schimmeldraden helpen de bomen aan voedingszouten uit de bodem op te nemen en de bomen leveren op hun beurt door de bladeren geproduceerde voedingsstoffen aan de paddenstoelen. Je zou het niet verwachten, maar deze parkeerplaats is een van de beste plekken voor mycorrhiza-paddenstoelen van de Manteling. Elders in het bos heeft zich op veel plekken een dikke humuslaag ontwikkeld, die oppervlakkig zuurder is dan de zandige bodem onder de eiken van de parkeerplaats. Mycorrhiza-soorten komen in het bos dus veel minder voor; de paddenstoelenflora wordt er gedomineerd door zogenaamd 'opruimers', soorten die leven van dood hout en afgestorven organisch materiaal in de humuslaag.

We hebben het eerste deel van de excursie dus geruime tijd op de parkeerplaats doorgebracht, waarbij we van boom naar boom liepen om daar iedere keer de verschillende paddenstoelen te bekijken. We vonden een groot aantal mycorrhiza-soorten, zoals de Groene knolamaniet, verschillende soorten Russula's, Melkzwammen, Gordijnzwammen en nog andere. Bijzonder was de vondst van de zөөmkleurige hazenoor (foto1 linksonder) en vooral de Kluiſzwameter, een kleine parasiet op (in dit geval) de Witte kluiſzwam (ook een mycorrhiza-soort). In het veld was excursieleider Henk nog niet helemaal zeker van de determinatie maar onder de microscoop thuis was hij goed te herkennen. Het bleek de eerste waarneming van deze zeldzame soort in Zeeland. (zie de [verspreidingsatlas](#)).

Paddenstoelen zoeken op dood hout

In het tweede deel van de excursie hebben we een wandeling gemaakt door Berkenbos en Duinbeek. Geheel volgens de hierboven beschreven verwachting zagen we hier vooral 'opruimers' en veel minder mycorrhiza-paddenstoelen: de Zwarte kluiſzwam (foto1 rechtsonder) langs de Beukenlaan was een van de weinige. In totaal zagen we tijdens de excursie ruim 45 verschillende soorten paddenstoelen.

De laatste Vrij Wandelen van 2024

Tekst en foto's: Yvonne van Scheppingen

Op de 1e maandag van de maand gaat om 12 uur de sirene. Een mooie gelegenheid dat 2 uur later het Vrij Wandelen van start gaat. Onder leiding van Hilary en Albertus gaat het iedere maand naar een ander natuurgebied. Gewoon gezellig met elkaar wandelen en praten. Hilary heeft een lijstje bij van de waarnemingen die de 10 deelnemers en het Veerse bos. Een mooie gevarieerde ronde door bos, langs water en over bruggen. Zelfs de wiebelige hangbrug werd getrotseerd. Christien was deze keer excursieleider en vertelde dat de strook bos waar we doorheen liepen na de oorlog als 'Illusiebos' was aangelegd. Een smalle strook waar je toch het gevoel hebt in een bos te lopen.

We zagen diverse paddenstoelen, nog 1 bloeiende klein streepzaad en zagen en hoorden diverse vogels. Christien hees ons nog op een hazelaar wat gallen in de vorm van een bloemetje. (zie artikel hieronder). Het heerlijke zonnetje en de gezelligheid maakten het weer tot een fijne wandeling. Tijdens de afsluitende koffie en thee memoreerde Hilary dat er in de 2 jaar dat zij dit organiseren (=22 wandelingen) het nog nooit geregend had! Waarvan vandaag akte. Bedankt Hilary en Albertus voor de mooie wandelingen. Op naar 2025.

De hazelaarrondknopmijt

Tekst en foto1: Yvonne van Scheppingen, foto2: Wikipedia

De gal in de hazelaarknoppen blijkt de hazelaarrondknopmijt (Phytoptus avellanae) te zijn. Er zaten er vele in de hazelaar. Obidentify determineerde ze feilloos. Het zijn galmijten van slechts 0,2 millimeter grootte. De witgekleurde mijten zijn, zelfs in het volwassen stadium, alleen met een loep te zien. Het lichaam is langwerpig, madevormig. De larven en nimfen lijken op de volwassen mijten, behalve hun grootte. De galmijten leggen in juni of juli duizenden eieren in de verse knoppen van hazelaar (Corylus avellana). De besmetting wordt zichtbaar wanneer de mijten de plantensappen uit de hazelaarknoppen beginnen te zuigen. Als reactie vormen de knoppen een mooi 'hazeloosje' met een diameter van 10 tot 15 millimeter. De talrijke mijten leven tussen de knopschubben waarin ze ook overwinteren.

Podcasts

Zo klont Nederland 5 miljoen jaar geleden: Van tapir tot grottenleeuw

Vroege Vogels neemt je opnieuw mee op een tijdsreis door de natuur. Wat hoor je als je rondloopt in de ijstijd als er mammoeten en leeuwen rondstruinen? Hoe klinkt een middeleeuws bos waar de laatste elanden en beren hun best doen de mens te overleven die steeds meer ruimte inneemt? Klimaat en landschap veranderen voortdurend en dieren komen en gaan. Welke natuurgeluiden zijn de afgelopen 100.000 jaar verdwenen en welke zijn ons land rijker geworden?

Dit is de opvolger van de podcast 'Van steppe tot stad, van mammoet tot halsbandparkiet. 'Zo klont Nederland.'

Voor deze podcast klik [hier](#).

De weg van de dodo

Drie mensen zetten alles op alles om één diersoort, of zelfs een heel ecosysteem, te redden van de ondergang, want van de Nederlandse biodiversiteit is nog maar een fractie over. Maar de natuurbeschermers lopen tegen net zoveel obstakels op als de dieren waar ze voor vechten.

'De weg van de dodo' is een tragikomische serie over de haast onmogelijke opdracht om de natuur te redden van de mens.

Voor deze podcast klik [hier](#).

Bomen over bos

Gaan onze bossen de klimaatverandering overleven? Of wordt dat heel ander bos, met andere soorten bomen? Kunnen we de klimaatverandering tegenhouden door meer bomen te planten die meer CO2 vastleggen? Moeten we de natuur laten en stoppen met het kappen van bomen? Klemmende vragen! We leggen ze voor aan vakmensen, bosbeheerders, ecologen en aan gewone burgers die bos en natuur in hun hart hebben gesloten zoals wijzelf.

Voor deze podcast klik [hier](#).

[Terug naar boven](#)

Deze e-mail is verzonden aan [\[email\]](#). Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). Voor een goede ontvangst voegt u ledenadministratie@walcheren.knnv.nl toe aan uw adresboek.

